

Gruzínský sen získal ústavní většinu v parlamentu

V říjnových volbách do gruzínského parlamentu přesvědčivě zvítězila doposud vládnoucí strana Gruzínský sen, založená místním oligarchou Bidzinou Ivanišvilim. Dominovala již v prvním kole voleb, když v okrscích, kde se hlasovalo poměrným systémem, získala 48,7 % odevzdaných hlasů.

Kandidáti Gruzínského senu pak drtivě zvítězili i ve druhém kole na konci října na základě hlasování dle většinového volebního systému. V celkovém součtu tak strana obdržela 115 ze 150 parlamentních křesel, čímž si zajistila ústavní většinu. Opoziční straně Jednotné národní hnutí někdejšího

gruzínského prezidenta Michaila Saakašviliho připadlo nakonec 27 křesel, 6 poslanců do parlamentu vyslala i silně konzervativní strana Aliance patriotů, po jednom křesle pak získala Strana průmyslníků a nezávislá kandidátka. Volební účast v prvním kole byla 51 %, ve druhém pak pouhých 31 %. Opoziční strany výsledky voleb zpochybňují a poukazují na případy domnělého falšování i násilné incidenty v průběhu hlasování. Dle mezinárodních pozorovatelů i představitelů neziskových organizací volby i přes tyto jednotlivé případy proběhly v souladu s mezinárodními standardy.

(RU) <http://www.currenttime.tv/a/28061199.html>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/a/28044046.html>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/a/28086785.html>

(EN) <http://www.rferl.org/a/georgian-dream-ahead-parliament-elections-opposition-fraud/28040586.html>

(EN) <http://www.rferl.org/a/georgia-elections-second-round-georgian-dream-super-majority/28085474.html>

Předvolební kampaň v Gruzii doprovázely násilné útoky na kandidáty

Posledních pár dní kampaně před volbami do gruzínského parlamentu bylo poznamenáno sérií závažných násilných incidentů. Během setkání s voliči v gruzínském městě Gori, které proběhlo 2. října, střeleli neznámí pachatelé na opozičního kandidáta Irakli Okruašviliho, dva lidé přitom byli zraněni. O den dříve byli v regionu Samegrelo létajícími kameny napadeni naopak tři aktivisté vládnoucí strany Gruzínský sen. V noci na 5. října, pouhé tři dny před volbami, pak byla odpálena bomba v autě poslance opoziční strany Jednotné národní hnutí Givi Targamadzeho. Sám politik vyvázl bez zranění, ošetřeno ale bylo dalších 5 lidí. Z útoků se navzájem obviňují vláda a opozice.

(RU) <http://www.currenttime.tv/a/28058636.html>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/a/28029517.html>

(EN) <http://www.rferl.org/a/georgia-saakashvili-rally/28035987.html>

V Tbilisi byla napadena žena transsexuálka

14. října v gruzínském hlavním městě Tbilisi napadl útočník nožem ženu transsexuálku – ta se v důsledku mnohačetných bodných zranění na krku a v obličeji nyní nachází v nemocnici ve stavu kómatu. Ochránci lidských práv a místní LGBT aktivisté následně uspořádali protestní akci, kterou se snažili upozornit na rostoucí množství případů agrese vůči představitelům a představitelkám sexuálních menšin v konzervativní gruzínské společnosti, a rovněž vyšetřující orgány vyzvali k zohlednění možného motivu nenávisti. Zástupkyně neziskové organizace na podporu transgender osob posléze vystoupily s tvrzením, že policie o hrozícím nebezpečí vůči dané ženě věděla, a přesto nezasáhla – a dožadují se potrestání zodpovědných osob.

(RU) <http://www.currenttime.tv/a/28059065.html>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/a/28059224.html>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/a/28063481.html>

Podezření z teroristického útoku na abchazskou TV stanici

V prostorách abchazské televizní společnosti v hlavním městě Suchumi se 17. října ráno odpálil muž, výbuch o síle 200 g TNT nikoho nezranil. Čin abchazští představitelé následně označili za pokus o teroristický útok. U těla pachatele, který měl údajně pocházet z ruského rostovského regionu, byly dle novinářů nalezeny fotografie objektů z centrálních ulic Suchumi.

(EN) <http://georgiatoday.ge/news/4943/Abkhazia-Tightens-Security-Measures-After-Man-Blows-Himself-Up-Near-State-TV-Station>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/291069/>

Kontroverze okolo meetingu OSKB v Jerevanu

Nejvyšší zástupci členských států Organizace smlouvy o kolektivní bezpečnosti (OSKB) se sešli 14. října v Jerevanu na očekávaný meeting organizace. Na setkání dorazil i ruský prezident Vladimir Putin, společně s nejvyššími představiteli členských států a jejich ministry obrany a zahraničí. Pozornost vzbudila nepřítomnost kazašského prezidenta Nazarbajeva, který se omluvil pro „nachlazení“. Den před konáním summitu skupina demonstrantů vyvěsila na střeše nově postavené akademie OSKB v Jerevanu transparent proti návštěvě Putina v zemi a kritizující rusko-arménskou vojenskou spolupráci.

(EN) <http://www.rferl.org/a/armenia-csto-summit/28052686.html>

(EN) <http://www.rferl.org/a/csto-summit-crisis-response-center-armenia-russia-kazakhstan/28053760.html>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/290958/>

Arménské zklamání po setkání OSKB

Některé klíčové bezpečnostní otázky byly vyřešeny v rámci meetingu OSKB, především společný postup k hlavním bezpečnostním hrozbám členských států, společná bezpečnostní strategie do roku 2025 či unifikovaný seznam teroristických organizací. Některé arménské priority ale nebyly naplněny. Především byla odložena volba do funkce nového generálního tajemníka OSKB, která měla být pomocí rotačního mechanismu předána arménskému kandidátovi. Funkci nyní stále zastává ruský generál Bordyuzha. Rovněž se organizace nedohodla na společné pozici vůči sporu o Náhorní Karabach. Někteří arménští analytici nyní spekulují o roli organizace, a zda vůbec může garantovat bezpečnost Arménie. V Arménii po dubnové ‚čtyřdenní válce‘ v Náhorním Karabachu nyní převládají rozporuplné pocity ohledně ruských bezpečnostních záruk.

(EN) <https://iwpr.net/global-voices/armenias-csto-disappointment>

(EN) <http://www.rferl.org/a/csto-summit-crisis-response-center-armenia-russia-kazakhstan/28053760.html>

John Kerry: Arménie a Ázerbájdžán "Nejsou připraveni" na mír

John Kerry

Zdroj: commons.wikimedia.org

Americký ministr zahraničních věcí John Kerry v rozhovoru zmínil, že mír v Náhorním Karabachu není v dohledné době pravděpodobný, protože „vůdci Arménie a Ázerbájdžánu nejsou připraveni na mír“. V kontextu rozhovoru zaznělo, že větší šanci na mírové řešení má například konflikt mezi Izraelem a Palestinou. Reakce na výroky šéfa americké diplomacie na sebe nenechaly dlouho čekat. Kromě již typického vzájemného osočování zaznělo, že by ze strany americké diplomacie bylo moudřejší mluvit o možných návrzích na řešení situace, než si stěžovat na politické obtíže spojené s procesem vyjednávání.

(EN) <http://www.eurasianet.org/node/80841>

(EN) <http://vestnikkavkaza.net/news/Matthew-Bryza-US-and-personally-John-Kerry-see-settlement-of-Nagorno-Karabakh-conflict.html>

(EN) <http://www.state.gov/secretary/remarks/2016/09/262581.htm> (přepis rozhovoru)

Poslední ministři jmenování v nové vládě

Poslední ministerské posty byly obsazeny v nové arménské vládě. Jedněmi z nejdůležitějších jsou bezesporu nový ministr zahraničních věcí Edward Nalbandjan a především nový ministr obrany Vigen Sarkisjan, kteří byli prezidentem Sarkisjanem (*pozn. žádná rodinná spřízněnost*) jmenováni jako poslední 3. října. Nový ministr Vigen Sarkisjan je prvním ministrem obrany, který nemá přímé zkušenosti z války o Náhorní Karabach. Očekává se, že nový ministr může znamenat čerstvý přístup ke konfliktu v Karabachu, nicméně bude se muset vypořádat s rostoucím napětím posledních let i se složitými vojenskými vztahy s Ruskem. Nová vláda byla zformována pod vedením premiéra Karena Karpetjana, který nahradil Hovika Abrahamjana po jeho rezignaci v září. Obměna vlády byla mimo jiné vyvolána politickou krizí v červenci a srpnu.

(EN) <http://www.panarmenian.net/eng/news/222290/>

(EN) <http://globalriskinsights.com/2016/10/armenia-new-defence-minister/>

(EN) <http://www.panarmenian.net/eng/news/221213/>

Deset let natvrdo za graffiti

Jedenadvacetiletý Gijas Ibragimov byl koncem října odsouzen na deset let vězení za údajný obchod s drogami. Je nicméně veřejným tajemstvím, že pravým důvodem trestu odnětí svobody je květnové graffiti, které Ibragimov spolu s dalším aktivistou mládežnického hnutí NIDA, Bajramem Mamedovem, nasprejoval na piedestal sochy Hejdara Alijeva, zesnulého otce současného prezidenta Ázerbájdžánu. Inkriminovaný nápis na piedestalu „Všechno nejlepší ke Dni otroků“ je parafrází zdravice „Vše nejlepší ke Dni květin“, kterou tamní režim každoročně 10. května oslavuje narozeniny bývalého prezidenta; doplňujícím graffiti – „nasrat na režim“ – a anarchistickým symbolem mladíci vyjádřili, co si o současném režimu a přiživování kultu osobnosti Hejdara Alijeva myslí. Mladíci obvinění za obchodování s drogami odmítají, jejich výpovědi byly údajně vynuceny mučením ve vazbě. Amnesty International oba prohlásila za vězně svědomí.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/291496/>

(EN) <http://www.rferl.org/a/azerbaijan-democracy-activist-jailed-10-years/28077035.html>

(EN) <http://jam-news.net/Publication/Get/en-US/3081>

Politici vězni a umlčování kritických hlasů

V polovině října zveřejnila skupina občanských aktivistů, právníků a novinářů aktualizovaný seznam politických vězňů v Ázerbájdžánu. Na seznamu je 139 osob, z nichž 94 je uznáno za politické vězně podle definice Parlamentního shromáždění Rady Evropy; zbylých 45 případů je v současnosti vyhodnocováno, včetně desítek obviněných v rámci kontroverzního zásahu ázerbájdžánských speciálních jednotek proti údajným náboženským extremistům ve městě Nardaran v listopadu 2015 (více v přehledech z [května 2016](#) a [listopadu a prosinci 2015](#)). Dne 18. října byl zveřejněn ještě jeden seznam – čítající 166 politických vězňů – na němž se mimo jiné podíleli manželé Junusovi. Tento pár dlouhodobých občanských aktivistů ostatně na vlastní kůži zakusil vykonstruovaný proces, mučení a vězení, ze kterého byli na konci loňského roku propuštěni kvůli špatnému zdravotnímu stavu. V holandském exilu se nadále angažují v lidskoprávní činnosti. Respektovaná mezinárodní organizace Human Rights Watch vydala rozsáhlou zprávu o represích proti disentu, umlčování občanské společnosti a zastrasování nezávislých právníků v zemi pod názvem „*Harassed, Imprisoned, Exiled*”.

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/37295/>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/37210/>

(EN) <http://www.rferl.org/a/one-year-later-azerbaijan-activists-leyla-arif-yunus-frail-but-defiant/28107975.html>

(EN) <http://www.rferl.org/a/azerbaijan-freedom-house-urges-end-harassment-lawyers/28095549.html>

(EN) <https://www.hrw.org/report/2016/10/20/harassed-imprisoned-exiled/azerbaijans-continuing-crackdown-government-critics>

Radikální islamismus vs. základní svobody

Podle ázerbájdžánských úřadů zabily tamní bezpečnostní jednotky „dva podezřelé z terorismu v různých oblastech země” během operace proti radikálním islamistům. Dne 28. října schválil ázerbájdžánský parlament zákon, který bezpečnostním složkám během podobných speciálních operací umožní odstříhnout celé oblasti od plynu, elektřiny, vody a komunikací, a také dočasně znemožní novinářům přístup do těchto míst. Občanské společnosti a opoziční politici mluví o omezení práva na informace a již tak minimální transparentnosti výkonu bezpečnostních složek. Parlament též přijal novely trestního zákoníku, které prodloužily trestní sazby za závažné zločiny spjaté mimo jiné s „náboženskou nesnášenlivostí, radikalismem a fanatismem” na 15 – 20 let či doživotí. Odborníci varují, že argument „extremismu” může být v Ázerbájdžánu zneužit proti jinověrcům či kritikům režimu.

(EN) <http://www.rferl.org/a/azerbaijan-killis-two-suspected-terrorists-caucasian-jamaat/28080169.html>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/291732/>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/291699/>

Potraty podmíněné pohlavím novorozeněte a brzké sňatky

V Ázerbájdžánu se množí případy “dobrovolných” potratů u žen, které se dozví, že čekají holčičku. Tamní patriarchální společnost podle expertů vytváří nátlak na těhotné ženy prostřednictvím rodiny i zdravotnického personálu. Výsledkem je nezanedbatelné množství tragických příběhů a traumatizovaných žen, jež nátlaku podlehly, a nerovnost zastoupení obou pohlaví u novorozeněte. Zatímco světovým průměrem je 107 chlapců na 100 dívek, v Ázerbájdžánu je to 115 chlapců na 100 dívek. Studie z roku 2010 zabývající se „záhadou chybějících holek na Kavkaze” došla k závěru, že tato nerovnost koreluje s více než 8 tisíci potratů z téhož roku. Odborníci vidí příčinu v nedostatku vzdělání a ve finančních problémech rodin, ve kterých je zástupce mužského pohlaví tradičně chápán jakožto živitel. Jam News přináší zprávu o dalším genderovém problému rozšířeném na celém Kavkaze – sňatku neploletých dívek. V rurálních oblastech Ázerbájdžánu není výjimkou vdávat se ve třinácti či čtrnácti, byť je to nelegální.

(EN) <http://www.rferl.org/a/azerbaijan-sex-selective-abortions/28055651.html>

(EN) <http://jam-news.net/Publication/Get/en-US/3095>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na

<http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ

tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz

<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:

Barbora Jelínková, Ondřej Zacha, Jakub Šimák, Pavla Švecová, Jaromír Němec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými nepřátelými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR
v rámci Programu transformační spolupráce ČR.